

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 6

DOM
2025-03-12
Meddelad i Stockholm

Mål nr
18444-24

SÖKANDE
Konkurrensverket

MOTPART
Polismyndigheten

SAKEN
Upphandlingsskadeavgift

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att Polismyndigheten ska betala 700 000 kr i upphandlingsskadeavgift.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1
Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress

115 76 Stockholm

E-post
avd6.fst@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

YRKANDEN M.M.

Polismyndigheten har ingått avtal om uppsömnad av uniform utan föregående annonsering.

Konkurrensverket ansöker om upphandlingsskadeavgift och yrkar att förvaltningsrätten, med stöd av 21 kap. 1 § 3 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), förpliktigar Polismyndigheten att betala en upphandlingsskadeavgift om 700 000 kr. I ansökan anges att Polismyndigheten har ingått det aktuella avtalet utan att genomföra en annonserad upphandling, trots att det inte förelegat förutsättningar för detta. Avtalet utgör därmed en otillåten direktupphandling. Ansökan bifogas denna dom, se bilaga 1.

Polismyndigheten har fört fram att den inte har något att anföra utöver vad som redan har kommunicerats med Konkurrensverket.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Upphandlingen påbörjades under 2023 och LOU är därmed tillämplig i sin lydelse vid den tidpunkten (se övergångsbestämmelserna till lagen [SFS 2023:815] om ändring av LOU).

Tillämpliga bestämmelser framgår av Konkurrensverkets ansökan, se bilaga 1.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift kom in till domstolen den 26 september 2024. Såvitt framkommit av handlingarna i målet har Polismyndigheten ingått det aktuella avtalet den 23 november 2023. Ansökan har således inkommit in i rätt tid.

Polismyndigheten har ingått avtal med en leverantör avseende beställning av uppsömnad av sådana klädesplagg som ingår i basuniformen för polis- och

civilanställda i yttre tjänst. Avtalet har ingåtts utan att upphandlingen har annonserats. Konkurrensverket har bedömt att värdet av upphandlingen uppgår till 8 171 000 kr, dvs. till ett värde som överskrider både tröskelvärdet som direktupphandlingsgränsen. Polismyndigheten har inte bestridit dessa uppgifter och förvaltningsrätten har inte funnit skäl att göra någon annan bedömning. Det har således som utgångspunkt funnits en skyldighet för Polismyndigheten att annonsera upphandlingen.

I Polismyndighetens föredragningspromemoria från den 27 september 2023 anges bl.a. att lagernivåerna på de aktuella plaggen är låga, att det finns ett akut behov av plaggen och att konkurrensutsättning av inköpet inte bedöms vara aktuellt pga. att det skulle innebära en lång implementeringstid inför produktion. Polismyndigheten har i målet inte gjort gällande att det förelegat några undantag från annonseringsskyldigheten i det aktuella fallet. Mot bakgrund av det som framkommit av utredningen har Konkurrensverket dock tagit ställning till om det har förelegat synnerlig brådska och om Polismyndigheten därigenom varit undantagen från kravet på annonsering.

Enligt Konkurrensverket har det inte har förelegat synnerlig brådska i den mening som avses i 6 kap. 15 § LOU. Förvaltningsrätten instämmer i den bedömningen. Domstolen har då särskilt beaktat att det inte framkommit att det förelegat några hinder, eller att Polismyndigheten av någon anledning inte har haft möjlighet, att i god tid innan det tidigare avtalet avseende uniformer löpte ut, förbereda för en ny annonserad upphandling. Detta särskilt med hänsyn till att myndigheten har ett löpande behov av de aktuella uniformerna och att det generellt ställs höga krav på att den upphandlande myndigheten har god framförhållning i sin planering. Det har vidare allttjämt inte framkommit vad de tekniska problemen, som ska ha bidragit till att upphandlingen tidigare avbrutits och därmed försenats, närmare har bestått i. Såvitt kommit fram har det angelägna behovet av uniformer uppstått på grund av omständigheter som både kan tillskrivas samt borde ha kunnat förutses av Polismyndigheten.

Domstolen instämmer även i Konkurrensverkets bedömning att det inte har förelegat andra skäl som medför att myndigheten har varit undantagna från annonseringsskyldigheten. Polismyndigheten har således genomfört en otillåten direktupphandling och det finns därmed grund för att besluta om upphandlingsskadeavgift.

Upphandlingens värde är beräknat till 8 171 000 kr och avgiften kan således uppgå till högst 817 100 kr.

Förvaltningsrätten anser att överträdelsen inte kan anses som ringa. Några synnerliga skäl för att efterge avgiften har inte gjorts gällande och inte heller i övrigt kommit fram. Det är fråga om otillåten direktupphandling, det vill säga en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet. Det har även framkommit att Polismyndigheten tidigare, genom två domar från 2021 och 2023, har förpliktigats att betala upphandlingsskadeavgifter till följd av otillåtna direktupphandlingar. Detta är en försvårande omständighet. Polismyndigheten har inte anfört att det förelegat några förmildrande omständigheter och förvaltningsrätten finner inte heller att så har varit fallet.

Konkurrensverket har bedömt att 700 000 kr utgör en proportionerlig sanktion. Vid en samlad bedömning anser förvaltningsrätten att det angivna beloppet får anses vara en effektiv och avskräckande sanktion som står i proportion till överträdelsens allvar. Konkurrensverkets ansökan om upphandlingsskadeavgift ska därför bifallas i sin helhet.

Hur man överklagar, se nästa sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-05).

Jonatan Wahlberg

Rådman

Sofia Salander har varit föredragande.